

stillede faaledes, at de, hvis de ikke fik den, vilde være udsatte for at komme paa det offentlige Fattigvæsen. Det har selvfølgelig ikke noget Dieblit kunnet være vor Mening, at, som det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) udtalte, næsten enhver hæderlig Mand kunde komme ind under denne Kasse. Vi have virkelig ikke ment, at Andre skulde kunne faae Godt af disse Bestemmelser end Saadanne, der vare i det Tilfælde, at de, hvis de ikke fik denne Understøttelse, vare udsatte for at komme under det offentlige Fattigvæsen. Jeg skal ikke indlade mig paa en Drøftelse af, hvorvidt en Indtægt af 200 Rd. paa Landet, 250 Rd. i Byerne og 300 Rd. i Kjøbenhavn vil være for lav eller for høi. Nogle finde, at den er for lav, og Andre finde, at den er for høi, men det skal jeg lade ligge til en senere Drøftelse, jeg tror ikke, at det vil være videre frugtbart at behandle dette Spørgsmaal i nærværende Dieblit. Jeg har udtalt, hvad der var Forslagsstillernes Mening med den omhandlede Paragraf, og det vil jeg lade det staa ved. Med Hensyn til § 4 skal jeg lige over for det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds særlig bemærke, at jeg tillægger de Udtalelser, han fremkom med om Forholdet mellem Kommunalbestyrelserne og Staten og om de Mængder, han i den Henseende paapegede, ikke liden Vægt; det var de Udtalelser, som jeg før antydede at jeg skulde gjemme og tænke over. Det har selvfølgelig heller ikke der kunnet være Forslagsstillernes Mening, at der skulde kunne optaa Bebragerier, at Kommunerne skulde komme til at berige sig paa Statens Bekostning, at Bestyrelserne for Understøttelseskasferne skulde kjende Enhver værdig til at modtage en Understøttelse blot for at de ad den Vej skulde faae noget af Understøttelsen tilbagebetalt af Statskassen; men jeg tror ikke, man behøver at være en Modstander af denne § 4, fordi man finder, at der ved den, saaledes som den nu er opstillet, klæber visse Mængder; jeg tror ikke, man behøver at tage Grundtanken bort for at fjerne Banskfelighederne, thi jeg tror, at de ret vel lade sig fjerne uden det; man behøver kun at række hinanden en villig Haand for at faae Banskfelighederne fjernede og for at komme til et godt Resultat, og det er det, jeg ønsker. Jeg skal kun ganske løselig berøre nogle af de Ting, der muligvis kunde være Tale om som Siffringsmidler mod de nævnte Farer ved § 4. Man kunde maaffe begrænse Statens Tilskud til noget vist Bestemt, man kunde lade Kommunen overtage en større Andel; det er aabenbart, at disse to Ting vilde kunne have en ikke ringe Indflydelse, men om de ville være tilstrækkelige, skal jeg ikke i dette Dieblit kunne udtale. Der kunde ogsaa blive Tale om, at Staten kunde ville uøve en Art Kontrol. Naar man vil have Statens Understøttelse, maa man selvfølgelig ikke krympe sig ved Kontrollen. Jeg har herved kun antydet Tanker,

som muligvis ved en nærmere Udførelse og Optagelse i Lovforslaget vilde sikkre imod de Farer, som man nu tror at se i § 4. Derimod har jeg atter idag hørt — det var ogsaa fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds, men tillige var der flere end ham, der udtalte det — at der Intet vilde indkomme ad Frivillighedens Vej. Det er for mig en besynderlig Ting hvert Dieblit her i Salen og andetsteds at høre: Der som vi gjøre Dette eller Dint, saa slaa vi det frivillige Fattigvæsen eller den frivillige Hjælpsomhed ihjel; dersom vi ikke indrette os paa denne eller hin Maade, saa fremkalde vi ikke den frivillige Hjælpsomhed. Man vedbliver med saadanne Udtalelser, skjøndt jeg synes, at Erfaringen forlængst maatte have overbevist ærede Medlemmer om, at det Hele er en stor Bilsfærelse. Jeg har tilladt mig tidligere her at udtale mig udførligt derom, men jeg skal gjentage Noget af det igjen. Den private Godgjørenhed hviler ikke paa Love eller Principer, men paa en Trang i Mennekket til at afhjælpe den Nød, som kommer En for Die; den lader sig slet ikke slaa ihjel ved Love, thi kunde den det, saa maatte den være bleven slaaet ihjel ved den Lov, der nu har virket i 70 Aar, siden 1803; men i al den Tid har den virket og virker endnu med Styrke ved mange Leiligheder. Ikke blot indkom der en hel Million ved Stormfloden, men til et enkelt Sogn i Sjælland, hvor en stor Hægebølge for et Aar siden ødelagde Markerne, indkom der alene 3000 Rd., og hvad gives der ikke Dag for Dag rundt om i Landet til den Enkelte fra den Enkelte; det løber op til mange, mange Penge. Utsaa, uagtet Loven af 1803 etablerede et offentligt Fattigvæsen og man vistnok den Gang, hvis man havde haft lignende Forsamlinger og Drøftelser som nu, vilde have sagt: en saadan Lov vil tilintetgjøre den private Velgjørenhed, saa skaar den nu efter 70 Aars Forløb saa levende iblandt os, som den nogenstunde har staaet. Paa den anden Side have vi allerede siden 1856 haft en Lov, der ret egentlig skulde gribe den private Godgjørenhed og bringe den i System, nemlig Loven om de Fattiges Kasse; men de Fattiges Kasse har været en fattig Kasse, den har ikke haft syn-derlig Indtægter, ikke fordi den private Godgjørenhed ikke eksisterede, men fordi den ikke vilde lade sig føre ind i de Fattiges Kasse. Jeg vil ikke forpligte mig til at give 3 Mark om Ugen og saa sige til min Samvittighed: nu behøver Du ikke at bryde Dig om Alverdens Nød, ikke om de Glendige, Du møder; Du giver 3 Mark om Ugen i frivilligt Fattigbidrag og dermed maa de forelsøbig lade sig nøie; men jeg vil hjælpe, naar min personlige Følelse bliver berørt af den Nød, jeg kommer til at staa overfor; jeg vil ikke lade mig forpligte til at give noget Vist om Ugen, og saaledes gaar det vist de fleste Medlemmer i Samfundet, de ville ikke lade sig forpligte paa den Maade, men de ville hjælpe,